

**Zaak C-365/23 [Arce]<sup>i</sup>**

**Verzoek om een prejudiciële beslissing**

**Datum van indiening:**

9 juni 2023

**Verwijzende rechter:**

Augstākā tiesa (Senāts) (Letland)

**Datum van de verwijzingsbeslissing:**

7 juni 2023

**Eiseres tot cassatie en verzoekster in eerste aanleg:**

SIA A

**Andere partijen in de cassatieprocedure en verweerders in eerste aanleg:**

C

D

E

---

[omissis]

Civillietu departaments (afdeling civielrechtelijke gedingen)

**Latvijas Republikas Senāts (hoogste rechterlijke instantie, Letland)**

**BESLISSING**

Riga, 7 juni 2023

De Senāts [omissis] [samenstelling van de verwijzende rechterlijke instantie]

heeft bij schriftelijke behandeling onderzocht of een verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof van Justitie van de Europese Unie moet worden gericht in een civiele zaak waarin de vennootschap SIA A tegen de natuurlijke personen C,

<sup>i</sup> Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

D en E een vordering heeft ingesteld tot betaling van de vergoeding waarin was voorzien in een overeenkomst voor het verrichten van diensten inzake ontwikkelings- en loopbaanondersteuning in een bepaalde sporttak, en waarin een cassatieprocedure is ingeleid naar aanleiding van het cassatieberoep dat door SIA A is ingesteld tegen het arrest van de Rīgas apgabaltiesa (rechter in tweede aanleg Riga, Letland) van 22 januari 2021.

### **Voorwerp en relevante feiten van het hoofdgeding**

- 1 Op 14 januari 2009 hebben de vennootschap SIA A, enerzijds, en C en zijn ouders, D en E, anderzijds, een overeenkomst voor het verrichten van diensten inzake ontwikkelings- en loopbaanondersteuning in een bepaalde sporttak (hierna: „overeenkomst”) gesloten, die tot doel had het gewenste resultaat te bereiken, te weten C een succesvolle carrière als beroepssporter te bezorgen. De overeenkomst werd gesloten voor een looptijd van 15 jaar, te weten tot 14 januari 2024. In de overeenkomst was bepaald dat SIA A de jonge sporter verschillende diensten zou verlenen [opleiding en training, sportgeneeskunde en -psychologie, loopbaanbegeleiding (ontwikkeling, toepassing en follow-up van een loopbaanontwikkelingsplan, sluiten van contracten tussen de sporter en sportclubs), marketing, juridische diensten, boekhouding] waarvoor de sporter gedurende de looptijd van de overeenkomst een vergoeding ter hoogte van 10 % van zijn inkomsten zou betalen.

Op de datum waarop de overeenkomst werd gesloten, was C 17 jaar oud en had hij niet de status van beroepssporter.

- 2 Op 29 juni 2020 heeft SIA A een vordering tegen C, D en E ingesteld teneinde de betaling van de in de overeenkomst vastgestelde vergoeding te verkrijgen. In het verzoekschrift stond het volgende te lezen:

[2.1.] Verzoekster is een vennootschap die is opgericht met het oog op de ontwikkeling in Letland van de beoefening van een bepaalde sport en de beoefenaars daarvan. Om dat doel te bereiken, bood verzoekster sporters gecombineerde diensten aan voor de ontwikkeling van hun professionele vaardigheden en hun loopbaan door overeenkomsten te sluiten waarin was voorzien in een verplichting tot betaling in de toekomst indien de sporters ten minste 1 500 EUR per maand verdienden.

[2.2] Ter uitvoering van de overeenkomst heeft verzoekster aan C in de jaren 2009 en 2010 de diensten inzake ontwikkelings- en loopbaanondersteuning verleend die in de bijlage bij de overeenkomst waren opgenomen. C heeft een gedeelte van de aangeboden diensten niet benut, maar heeft wel gebruikgemaakt van andere diensten, waaronder individuele trainingen en trainingen in team onder begeleiding van hooggekwalificeerde specialisten. De verrichting van de diensten vereiste van verzoekster een investering van financiële middelen, terwijl C zich er overeenkomstig beding 6.1 van de overeenkomst toe verbond verzoekster een vergoeding te betalen van 10 %, vermeerderd met de in Letland toepasselijke

belasting over de toegevoegde waarde, van al zijn netto-inkomsten uit sportactiviteiten in de desbetreffende sporttak, reclame, marketing en mediaoptredens.

[2.3] Verzoekster is haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst nagekomen, terwijl verweerders de voorwaarden van de overeenkomst niet zijn nagekomen en de in de overeenkomst vastgestelde vergoeding voor de verrichte diensten niet hebben betaald. Aangezien de inkomsten van C uit de met sportclubs in de desbetreffende sporttak gesloten contracten 16 637 779,90 EUR bedragen, moeten verweerders verzoekster 10 % van de bedragen van de gesloten contracten betalen, dus in het totaal 1 663 777,99 EUR.

- 3 De rechter in eerste aanleg en de rechter in tweede aanleg hebben haar vorderingen afgewezen.

Verzoekster heeft daarop cassatieberoep ingesteld. Tegen het arrest van de rechter in tweede aanleg, die haar vordering had afgewezen omdat de overeenkomst niet in overeenstemming was met de regels inzake consumentenbescherming, voert eiseres tot cassatie aan dat de overeenkomst een overeenkomst voor „beloftevolle” sporters is, waarop de regels inzake consumentenbescherming volgens haar niet van toepassing zijn. In haar verzoekschrift in cassatie geeft zij voorts aan dat het noodzakelijk is het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de vragen met betrekking tot de uitlegging van het Unierecht die dubbelzinnig zijn en waarvan de beslechting van het geding afhangt.

### **Toepasselijke bepalingen van nationaal recht en van Unierecht**

- 4 Unierecht:

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie: artikel 17, lid 1, en artikel 24, lid 2.

Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (hierna: „richtlijn 93/13”): artikel 1, lid 1, artikel 2, punten b) en c), artikel 4, lid 2, artikel 3, lid 1, artikel 5, artikel 6, lid 1, artikel 8 en artikel 8 bis.

- 5 Toepasselijke bepalingen van Lets recht:

[5.1] Civillikums (burgerlijk wetboek, <https://likumi.lv/ta/id/225418-civillikums>):

186. Ouders vertegenwoordigen gezamenlijk hun kinderen in hun persoonlijke en vermogensrechtelijke betrekkingen (gezamenlijke vertegenwoordiging). [...]

223. De vader en de moeder zijn de natuurlijke voogden van hun minderjarige kinderen uit hoofde van hun ouderlijk gezag.

293. De voogd kan, in zaken die de minderjarige betreffen en in diens belang zijn, overeenkomsten sluiten en betalingen aanvaarden en verrichten. Al deze handelingen binden de minderjarige, voor zover de voogd te goeder trouw heeft gehandeld en binnen de grenzen van deugdelijk financieel beheer is gebleven, zonder de minderjarige te binden na het moment waarop hij of zij meerderjarig wordt, tenzij er bijzondere behoeften gelden.

1408. Minderjarigen zijn handelingsonbekwaam.

[5.2] Patērētāju tiesību aizsardzības likums [wet inzake bescherming van consumentenrechten] (in de versie die van kracht was op de datum waarop de overeenkomst werd gesloten; huidige en eerdere versies zijn te vinden op <https://likumi.lv/doc.php?id=23309>):

Artikel 1. In deze wet gebruikte termen

In deze wet wordt verstaan onder: [...]

3) „consument”: iedere natuurlijke persoon die de wens te kennen geeft goederen of diensten te willen verwerven of die goederen of diensten verwerft of kan verwerven of gebruiken voor een doel dat buiten zijn economische of beroepsactiviteit valt;

4) „dienstverlener”: iedere persoon die, bij de uitoefening van zijn economische of beroepsactiviteit, een dienst verleent aan een consument; [...]

Artikel 6. Oneerlijke bedingen in overeenkomsten [...]

(2) De bedingen van de overeenkomst moeten duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld.

(3) Een beding in een overeenkomst waarover niet is onderhandeld tussen de partijen bij de overeenkomst, wordt als oneerlijk beschouwd indien het, in strijd met de goede trouw, een aanzienlijk verschil tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen veroorzaakt ten nadele van de consument. [...]

(8) Oneerlijke bedingen in een overeenkomst tussen een producent, verkoper of dienstverlener en een consument zijn nietig zodra de overeenkomst is gesloten, maar de overeenkomst blijft van kracht indien deze kan voortbestaan zonder de oneerlijke bedingen. [...]

[5.3] Wet inzake bescherming van consumentenrechten (in de versie die op 1 juli 2014 in werking is getreden):

Artikel 6. Oneerlijke bedingen in overeenkomsten [...]

(2<sup>2</sup>) De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op bedingen in overeenkomsten die betrekking hebben op de bepaling van het eigenlijke

voorwerp van de overeenkomst of op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds het goed of de dienst, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld. [...]

### **Redenen voor de twijfel van de verwijzende rechter over de toepassing en de uitlegging van het Unierecht**

- 6 Het Hof heeft in diverse zaken uitlegging gegeven aan het begrip „consument”, maar in zijn rechtspraak is tot op heden niet ingegaan op de toepasselijkheid van de regels inzake consumentenbescherming op het gebied van sport.
- 7 Volgens de Senāts moeten de volgende overwegingen worden meegenomen.

[7.1] In het Witboek sport van de Commissie is bepaald dat sportactiviteiten onder de Uniewetgeving vallen. Het mededingingsrecht en de internemarktregels zijn van toepassing op sport voor zover het om een economische activiteit gaat. Sport valt ook onder andere belangrijke aspecten van de Uniewetgeving, zoals het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit, bepalingen over het burgerschap van de Unie en de gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het werk. Daarnaast heeft sport een aantal specifieke kenmerken, die vaak „het specifieke karakter van sport” worden genoemd. Overeenkomstig de vaste jurisprudentie zal het specifieke karakter van sport erkend blijven worden, maar dat betekent geenszins dat sport van de toepassing van de Uniewetgeving is vrijgesteld [zie het Witboek sport van de Commissie van 11 juli 2007, COM(2007) 391, punt 4.1].

[7.2] Uit vaste rechtspraak van het Hof blijkt dat, gelet op de doelstellingen van de Unie, sportbeoefening onder het Unierecht valt voor zover zij een economische activiteit vormt (zie het arrest van het Hof van 25 april 2013, Asociația Accept, C-81/12, EU:C:2013:275, punt 45 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Gelet op het voorgaande heeft het Hof zich bijvoorbeeld uitgesproken over de verenigbaarheid met het vrije verkeer van werknemers binnen de Europese Unie van de verplichting voor een sporter van de categorie „beloften” om zijn eerste contract als beroepsspeler te sluiten met de club die hem heeft opgeleid en de verplichting tot betaling van een schadevergoeding die aan die sporter wordt opgelegd als gevolg van de niet-nakoming van eerstgenoemde verplichting (zie het arrest van het Hof van 16 maart 2010, Olympique Lyonnais, C-325/08, EU:C:2010:143, met name punt 26) en over andere kwesties op sportgebied (zie de arresten van het Hof van 25 april 2013, Asociația Accept, C-81/12, EU:C:2013:275, met name punt 45; 18 juli 2006, Meca-Medina en Majcen/Commissie, C-519/04 P, EU:C:2006:492, met name punt 42, en de zaak Royal Antwerp Football Club, C-680/21, thans aanhangig).

Gelet op voornoemde rechtspraak van het Hof op het gebied van sport, en gelet op het feit dat er geen specifieke regel is die op sportgebied gesloten overeenkomsten die overeenkomstig richtlijn 93/13 als overeenkomsten tussen een verkoper en een consument kunnen worden beschouwd, uitsluit van de werkings sfeer van die

richtlijn, is de Senāts van oordeel dat er geen reden is om aan te nemen dat de bepalingen van richtlijn 93/13 niet van toepassing zouden zijn op een overeenkomst die is gesloten door een sportclub, in het kader van haar economische activiteiten, en een jonge sporter die zijn loopbaan als beroepssporter nog niet is begonnen. Het feit dat er in de sportwereld bepaalde voorbeelden bestaan waarbij soortgelijke overeenkomsten niet onder de regels inzake consumentenbescherming vallen, kan niet als basis dienen om consumenten de uit het Unierecht voortvloeiende bescherming te ontzeggen.

In de onderhavige zaak wordt niet betwist dat de jonge sporter ten tijde van de sluiting van de overeenkomst nog geen aanvang had gemaakt met zijn professionele loopbaan, te weten dat hij nog geen contract had gesloten met een club in de desbetreffende sporttak.

[7.3] Het feit dat een persoon die, in zijn hoedanigheid van consument, een dienstverleningsovereenkomst heeft gesloten, later beroepssporter wordt, vereist verdere verduidelijking. Volgens de Senāts verschilt de onderhavige zaak fundamenteel van de zaken waarop de rechtspraak van het Hof inzake de toepassing van de regels voor de bepaling van de rechterlijke bevoegdheid betrekking had (zie de arresten van het Hof van 10 december 2020, *Personal Exchange International*, C-774/19, EU:C:2020:1015, punten 40 en 41, en 25 januari 2018, *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, punten 31, 38 en 39). Naar zijn oordeel is het feit dat de activiteit van de jonge sporter op het door de overeenkomst bestreken gebied later een in wezen beroepsmatig karakter heeft gekregen niet relevant voor de werkingssfeer van de consumentenrechten en kan dat enkele feit de ontvanger van de diensten niet het recht ontnemen om zich op de hoedanigheid van „consument” te beroepen.

[7.4] De noodzaak om prejudiciële vragen te stellen over de toepasselijkheid van de voorschriften inzake consumentenbescherming van richtlijn 93/13 op dit soort tussen jonge sporters en sportclubs gesloten overeenkomsten blijkt ook uit de verschillen in de rechtspraak van de lidstaten van de Unie.

Volgens de informatie waarover de Senāts beschikt, heeft de Cour d’appel de Paris (rechter in tweede aanleg Parijs, Frankrijk) bij zijn arrest van 23 mei 2019 verklaard dat een basketbalspeler die als toekomstig speler een dienstenovereenkomst had gesloten met een sportagentschap, waarbij het agentschap zich ertoe had verbonden namens de sporter met sportclubs te onderhandelen over de indienstneming van de basketbalspeler, in ruil waarvoor de basketbalspeler zich ertoe heeft verbonden het agentschap een bepaald bedrag te betalen dat overeenkwam met een deel van het bedrag van de naar aanleiding van die samenwerking gesloten overeenkomsten, als consument optrad en niet als beroepssporter (Cour d’appel de Paris, 2, 23.5.2019, nr. 16/02277). Het Oberlandesgericht München (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Beieren, München, Duitsland) heeft daarentegen in een arrest van 7 november 2002 in een geding tussen een jonge tennisspeler en een sportagentschap dat voortvloeide uit een gelijksoortige tussen de partijen gesloten



dienstenovereenkomst, geoordeeld dat de regels inzake consumentenbescherming niet behoeften te worden toegepast op deze rechtsbetrekking ([Oberlandesgericht] München, 7.11.2002 — 19 U 3238/02).

Gelet op het voorgaande is het antwoord op de prejudiciële vragen in de onderhavige zaak van bijzonder belang om een uniforme uitlegging van het Unierecht te verzekeren (zie het arrest van het Hof van 6 oktober 2021, *Consortio Italian Management en Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, punt 49).

- 8 In de onderhavige zaak heeft de rechter in tweede aanleg geoordeeld dat het beding van de overeenkomst op grond waarvan de jonge sporter voor de duur van de overeenkomst (15 jaar) een vergoeding van 10 % van zijn inkomsten moest betalen, oneerlijk was.

De Senāts geeft aan dat de vergoeding in kwestie in feite de belangrijkste tegenprestatie is die de dienstverlener van de ontvanger van de diensten verwacht.

Teneinde te bepalen welke regel van Unierecht van toepassing is op deze vraag, moet worden bepaald of voornoemd contractueel beding betrekking heeft op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst dan wel op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de diensten in de zin van artikel 4, lid 2, van richtlijn 93/13.

De Senāts wijst erop dat artikel 6, lid 2<sup>2</sup>, van de wet inzake bescherming van consumentenrechten, waarbij voornoemde bepaling van richtlijn 93/13 in nationaal recht is omgezet, in werking is getreden na de sluiting van de overeenkomst.

[8.1] Indien dit contractuele beding betrekking heeft op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst of op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de diensten, wenst de Senāts na te gaan of dit contractuele beding moet worden geacht niet op duidelijke en begrijpelijke wijze te zijn geformuleerd in de zin van artikel 5 van richtlijn 93/13 en of het beding het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13.

In dat verband rijst een aanvullende vraag naar aanleiding van het arrest *Olympique Lyonnais*, waarin het Hof heeft geoordeeld dat een speler van de categorie „beloften” die bij afloop van zijn opleidingsperiode een contract als beroepsspeler tekent bij een club uit een andere lidstaat, kan worden gelast schadevergoeding te betalen waarvan het bedrag losstaat van de werkelijke opleidingskosten (zie het arrest van het Hof van 16 maart 2010, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:14, punt 50). Zou een beslissing van een nationale rechter waarbij het bedrag dat de consument eventueel aan de dienstverlener moet betalen, wordt verlaagd tot het bedrag van de werkelijke kosten die de dienstverlener heeft gemaakt om de diensten krachtens de overeenkomst aan de consument te verlenen, in strijd zijn met artikel 6, lid 1, van

richtlijn 93/13? Het lijkt erop dat eveneens rekening moet worden gehouden met de rechtspraak van het Hof waarin het heeft geoordeeld dat indien de nationale rechter bevoegd was om de inhoud van oneerlijke bedingen in een dergelijke overeenkomst te herzien, mogelijkerwijs afbreuk zou worden gedaan aan de verwezenlijking van de langetermijndoelstelling van artikel 7 van richtlijn 93/13 (zie het arrest van het Hof van 27 januari 2021, *Dexia Nederland*, C-229/19 en C-289/19, EU:C:2021:68, punt 64).

[8.2] Indien dit contractuele beding betrekking heeft op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst of op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de diensten, wenst de Senāts voorts na te gaan of, indien een rechter van oordeel is dat het bedrag van de vergoeding kennelijk onevenredig is aan de door de dienstverlener geleverde bijdrage, hij niettemin op basis van het nationale recht kan verklaren dat dit contractuele beding oneerlijk is.

In dat verband rijst een andere vraag in verband met artikel 8 bis van richtlijn 93/13, te weten of de bevoegdheid van de rechter op enigerlei wijze wordt beperkt door het feit dat Letland de Europese Commissie heeft meegedeeld dat zijn wetgeving niet verder gaat dan de minimumnormen van deze richtlijn. Uit de door de Europese Commissie gepubliceerde informatie over de kennisgevingen van de lidstaten overeenkomstig artikel 8 bis van de richtlijn blijkt dat de lidstaten hetzij hebben verklaard dat het nationale recht geen voorschriften bevat die verder gaan dan de minimumnormen van de richtlijn, hetzij bijvoorbeeld hebben verklaard dat het nationale recht een lijst van contractuele bedingen bevat die onder alle omstandigheden als oneerlijk worden beschouwd, of een lijst van bedingen die zonder tegenbewijs als oneerlijk moeten worden beschouwd, of dat (in afwijking van artikel 4, lid 2, richtlijn 93/13) is bepaald dat de beoordeling van het oneerlijke karakter van bedingen wordt uitgebreid tot bedingen die op duidelijke en begrijpelijke wijze zijn geformuleerd. Dit strookt met de in artikel 8 bis van richtlijn 93/13 neergelegde verplichting om de Europese Commissie met name in kennis te stellen van de bepalingen inzake de beoordeling van contractuele bedingen of lijsten van contractuele bedingen. De lijst bevat geen informatie over de vraag of een lidstaat de definitie van het begrip „consument” heeft uitgebreid en bevat zelfs geen kennisgeving van Italië in die zin, hoewel een Italiaanse rechter de draagwijdte van de door de richtlijn geboden bescherming lijkt te hebben uitgebreid tot andere entiteiten dan natuurlijke personen (zie arrest van het Hof van 2 april 2020, *Condominio di Milano, via Meda*, C-329/19, EU:C:2020:263, punt 35). Volgens de Senāts maakt het bovenstaande duidelijk dat de kennisgevingen van de lidstaten die op basis van artikel 8 bis zijn gepubliceerd, niet doorslaggevend mogen zijn om te bepalen of een lidstaat de definitie van het begrip „consument” heeft uitgebreid.

- 9 In de rechtspraak van het Hof betreffende de toepassing van de bepalingen van richtlijn 93/13 is tot dusver niet ingegaan op de vraag hoe het feit dat de consument minderjarig was ten tijde van de sluiting van de overeenkomst moet worden beoordeeld. Minderjarigen zijn in het algemeen niet handelingsbekwaam



om overeenkomsten te sluiten (de wetgeving laat hen slechts in uitzonderlijke gevallen toe om transacties te verrichten, bijvoorbeeld bij de vervreemding van hun ter vrije beschikking staande goederen of, in de bij wet vastgelegde gevallen, in arbeidsverhoudingen). Daarom moet de relevantie worden onderzocht van het feit dat een overeenkomst die namens een minderjarige door zijn ouders met een dienstverlener is gesloten, een aanzienlijke en duurzame invloed heeft op de economische situatie van de minderjarige en bijgevolg op zijn recht op eigendom (in het geval van een dergelijke overeenkomst in wezen voor de gehele duur van zijn eventuele loopbaan).

[9.1] Volgens de Senāts is het, gelet op de bescherming van kinderen uit hoofde van artikel 24, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, van essentieel belang om te verduidelijken hoe rechters moeten waarborgen dat de overeenkomst die is gesloten tussen een dienstverlener en een consument, die bij de sluiting van de overeenkomst minderjarig was en die dus onderworpen is aan de vereisten van richtlijn 93/13, niet in strijd is met de belangen van de minderjarige.

Rechters moeten voorts nagaan of een dergelijke overeenkomst het bij artikel 17, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie beschermde recht op eigendom van de minderjarige al te zeer beperkt.

[9.2] Indien zou blijken dat de overeenkomst niet binnen de werkingssfeer van richtlijn 93/13 valt en deze richtlijn zich er bovendien tegen verzet dat de nationale rechterlijke instanties de in de richtlijn vervatte bepalingen betreffende consumentenbescherming toepassen op dergelijke overeenkomsten, vraagt de Senāts zich af of niet moet worden beoordeeld of de overeenkomst in strijd is met voornoemde in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie verankerde grondrechten, gelet op het feit dat de sportactiviteiten als zodanig binnen de werkingssfeer van het Unierecht vallen (zie de punten 7.1 en 7.2 van de onderhavige beslissing).

- 10 Gelet op het voorgaande, acht de Senāts het noodzakelijk zich tot het Hof te richten teneinde te verduidelijken hoe de regels inzake oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten moeten worden toegepast.

### **Dictum**

Overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie [*omissis*] [verwijzing naar nationale procedurevoorschriften]

### **beslist de Senāts**

het Hof van Justitie in het kader van een verzoek om een prejudiciële verwijzing de volgende vragen voor te leggen:

- 1) Valt een overeenkomst die ziet op het ondersteunen van de ontwikkeling en loopbaan van sporters en die wordt gesloten tussen een handelaar die zich

beroepshalve bezighoudt met de ontwikkeling en training van sporters, en een minderjarige die wordt vertegenwoordigd door zijn ouders en die bij de sluiting van de overeenkomst niet beroepshalve aan de betrokken sport deed, binnen de werkingssfeer van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (hierna: „richtlijn 93/13”)?

2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, verzet richtlijn 93/13 zich dan tegen nationale rechtspraak waarin de regeling waarbij de richtlijn in nationaal recht is omgezet, aldus wordt uitgelegd dat de daarin ter bescherming van consumentenrechten opgenomen bepalingen ook op dergelijke overeenkomsten van toepassing zijn?

3) Indien de eerste of de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, mag de nationale rechter dan overeenkomstig artikel 3 van richtlijn 93/13 toetsen of een contractueel beding waarbij is bepaald dat de jonge sporter zich in ruil voor het verrichten van de in de overeenkomst gespecificeerde diensten met betrekking tot het ondersteunen van de ontwikkeling en loopbaan in een bepaalde sporttak verbindt tot betaling van een vergoeding ter hoogte van 10 % van de inkomsten die hij de komende 15 jaar zal ontvangen, oneerlijk is en ervan uitgaan dat dit beding niet een van de bedingen is waarop de beoordeling van het oneerlijke karakter overeenkomstig artikel 4, lid 2, van richtlijn 93/13 geen betrekking heeft?

4) Indien de derde vraag bevestigend wordt beantwoord, moet een contractueel beding waarbij is bepaald dat de jonge sporter zich in ruil voor het verrichten van de in de overeenkomst gespecificeerde diensten met betrekking tot het ondersteunen van de ontwikkeling en loopbaan van sporters verbindt tot betaling van een vergoeding ter hoogte van 10 % van de inkomsten die hij de komende 15 jaar zal ontvangen, dan worden geacht duidelijk en begrijpelijk te zijn opgesteld in de zin van artikel 5 van richtlijn 93/13, gelet op het feit dat de jonge sporter bij de sluiting van de overeenkomst geen duidelijke informatie over de waarde van de verrichte diensten en het daarvoor te betalen bedrag had op basis waarvan hij kon inschatten welke financiële gevolgen hieruit voor hem konden voortvloeien?

5) Indien de derde vraag bevestigend wordt beantwoord, moet een contractueel beding waarbij is bepaald dat de jonge sporter zich in ruil voor het verrichten van de in de overeenkomst gespecificeerde diensten met betrekking tot het ondersteunen van de ontwikkeling en loopbaan van sporters verbindt tot betaling van een vergoeding ter hoogte van 10 % van de inkomsten die hij de komende 15 jaar zal ontvangen, dan overeenkomstig artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13 worden beschouwd als een beding dat het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort, gelet op het feit dat de waarde van de verrichte diensten in dat lid niet wordt gekoppeld aan de daaraan verbonden kosten voor de consument?

6) Indien de vijfde vraag bevestigend wordt beantwoord, zou een beslissing van de nationale rechter waarbij het bedrag dat de consument aan de dienstverlener moet betalen, wordt verlaagd tot het bedrag van de door de dienstverlener werkelijk gemaakte kosten om de diensten in overeenstemming met de overeenkomst aan de consument te verlenen, dan in strijd zijn met artikel 6, lid 1, van richtlijn 93/13?

7) Indien de derde vraag ontkennend wordt beantwoord en het contractuele beding waarbij is bepaald dat de consument zich in ruil voor het verrichten van de in de overeenkomst gespecificeerde diensten met betrekking tot het ondersteunen van de ontwikkeling en loopbaan van sporters verbindt tot betaling van een vergoeding ter hoogte van 10 % van de inkomsten die hij de komende 15 jaar zal ontvangen, een beding is waarop de beoordeling van het oneerlijke karakter overeenkomstig artikel 4, lid 2, van richtlijn 93/13 geen betrekking heeft, kan de nationale rechter, nadat hij heeft geconstateerd dat de hoogte van de vergoeding kennelijk niet in verhouding staat tot de door de dienstverlener geleverde bijdrage, dan niettemin op grond van het nationale recht verklaren dat dit contractuele beding oneerlijk is?

8) Indien de zevende vraag bevestigend wordt beantwoord, moet dan, wanneer het gaat om een consumentenovereenkomst die is gesloten toen artikel 8 bis van richtlijn 93/13 nog niet in werking was getreden, rekening worden gehouden met de door de lidstaat overeenkomstig dat artikel 8 bis aan de Europese Commissie verstrekte informatie met betrekking tot de bepalingen die deze lidstaat krachtens artikel 8 van die richtlijn heeft aangenomen, en wordt, indien dit het geval is, de bevoegdheid van de nationale rechter dan beperkt door de overeenkomstig artikel 8 bis van richtlijn 93/13 verstrekte informatie als de lidstaat heeft aangegeven dat zijn wetgeving niet verder gaat dan de in de richtlijn vastgestelde minimumnormen?

9) Indien de eerste of de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, in welke mate is het dan, gelet op artikel 17, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, gelezen in samenhang met artikel 24 van het Handvest, bij de toepassing van de regeling tot omzetting van richtlijn 93/13 in het nationale recht van belang dat de jonge sporter bij de sluiting van de betrokken overeenkomst voor het gedurende 15 jaar verlenen van bepaalde diensten, minderjarig was en dat die overeenkomst op basis waarvan hij een vergoeding moet betalen ter hoogte van 10 % van alle inkomsten die hij de komende 15 jaar zal ontvangen, bijgevolg namens de minderjarige door zijn ouders is gesloten?

10) Indien de eerste of de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord, levert de met de ouders van een minderjarige jonge sporter namens hem gesloten overeenkomst voor het gedurende 15 jaar verlenen van bepaalde diensten in ruil waarvoor die minderjarige een vergoeding moet betalen ter hoogte van 10 % van alle inkomsten die hij de komende 15 jaar zal ontvangen, gelet op het feit dat sportactiviteiten binnen de werkingssfeer van het Unierecht vallen, schending op van de grondrechten als bedoeld in artikel 17, lid 1, van het Handvest van de

grondrechten van de Europese Unie, gelezen in samenhang met artikel 24, lid 2, van het Handvest?

de procedure te schorsen tot het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan.

Tegen deze beslissing is geen beroep mogelijk.

[*omissis*]  
[ondertekeningen]

WERKDOCUMENT